

LUND UNIVERSITY

Remissyttrande: EU-kommissionens förslag till modernisering av EU:s upphovsrättsreglering

Lukoseviciene, Aurelija; Maunsbach, Ulf

2016

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Lukoseviciene, A., & Maunsbach, U. (2016). Remissyttrande: EU-kommissionens förslag till modernisering av EU:s upphovsrättsreglering.

Total number of authors:
2

Creative Commons License:
Ospecificerad

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUNDS UNIVERSITET
Juridiska fakulteten

YTTRANDE

2016-10-21

Dnr V 2016/1511

1

Justitiedepartementet

Juridiska fakultetsstyrelsen
Universitetslektor Ulf Maunsbach

Remiss: EU-kommissionens förslag till modernisering av EU:s upphovsrättsreglering

Ju2016/06404/L3Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, som anmodats att yttra sig över rubricerade förslag, får härmed avge följande yttrande, som utarbetats av universitetslektor Ulf Maunsbach och doktorand Aurelija Lukoseviciene.

De förslag som kommissionen nu lagt fram syftar alla, på skilda sätt, till att anpassa det upphovsrättsliga skyddet efter det moderna samhällets krav. Generellt tycker Fakultetsstyrelsen att en sådan anpassning är eftersträvansvärd och många av de föreslagna lösningarna är bra. Fakultetsstyrelsen är, inte minst, positiv till att de föreslagna reglerna innehåller tydliga krav på att upphovsrättsligt skyddade alster i rimlig omfattning ska kunna användas i forsknings och undervisningssyfte samt av kulturarvsinstitutioner. Det är också bra att det införs regler om hur utgångna verk ska hanteras. Fakultetsstyrelsen är med andra ord övervägande positiva till de aktuella förslagen och den generella strävan som förslagen ger uttryck för; att ytterligare harmonisera den upphovsrättsliga regleringen inom EU för att möjliggöra en balanserad och gemensam digital inre marknad.

Fakultetsstyrelsen har emellertid också en del kritiska synpunkter.

När det gäller *EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om upphovsrätt på den digitala inre marknaden KOM(2016)593 slutlig*, vill Fakultetsstyrelsen särskilt uppmärksamma följande:

Beträffande de föreslagna reglerna i avdelning II om anpassning av undantag och inskränkningar är det olyckligt att Kommissionen i samband med denna generella anpassning av upphovsrätten till informationssamhällets krav, inte tagit tillfället i akt att också diskutera behovet av ett gemensamt förhållningssätt angående potentiella problem i relation till avbildning av offentligt framställda konstverk (freedom of panorama). Problematiken aktualiserades i NJA 2016 s. 212 och avgörandet tydliggör, enligt Fakultetsstyrelsens mening, att det finns ett behov av att anpassa befintlig reglering efter det moderna samhällets krav. Det skulle vara

naturligt att i föreliggande kommissionsförslag inkludera bestämmelser som förhåller sig till denna problematik på ett för EU harmoniserat sätt.

Vad gäller de aktuella förslagen har Fakultetsstyrelsen invändningar mot regleringen i artikel 11. Det framstår som tveksamt om det verkligen är önskvärt att ge utgivare av presspublikationer särskilda rättigheter så som föreslås. Det finns redan ett upphovsrättsligt skydd som kan överlätas och licensieras och det framstår som ogenomtänkt att införa ett parallellt skydd specifikt för utgivare av presspublikationer. Risken är påtaglig att en sådan rättighet snarare leder till ökade administrativa problem genom att aktörer som på skilda sätt vill använda upphovsrättsligt skyddade alster tvingas förhandla om rättigheter med fler rättighetsinnehavare. En sådan verklighet riskerar att leda till ett minskat utbud av tjänster och en sämre fungerande inre marknad (så som fallet varit i Spanien och Tyskland där liknande regler redan finns) och således inte alls någon välfungerande marknadsplats för upphovsrätt såsom rubriken till avdelning IV antyder.

Fakultetsstyrelsen menar istället att det bör räcka med förtydligandet i artikel 12, om att utgivare i samband med användning av rättigheter som överlåtits eller licensierats, har rätt att kräva del av ersättningen för användning av verket inom ramen för ett undantag eller en inskränkning i den aktuella rättigheten.

Fakultetsstyrelsen ställer sig med andra ord generellt positiv till artikel 12, men det framstår som märkligt att artikel 12 adresserar utgivare generellt (i vid mening), när artikel 11 handlar specifikt om utgivare av presspublikationer. Om kommissionen menar att denna skillnad faktiskt ska finnas efterfrågar Fakultetsstyrelsen tydligare motiv.

Även regleringen i artikel 13 framstår som tveksam. Fakultetsstyrelsen vill framhålla att de åtgärder som leverantörer av informationssamhällets tjänster ska vidta enligt denna bestämmelse högst sannolikt kan komma att stå i konflikt med redan existerande regler i e-handelsdirektivet (2000/31/EG). Det framstår som uppenbart att regleringen i den föreslagna artikel 13 kan vara oförenlig med e-handelsdirektivets artikel 15 (som tydliggör att medlemsstaterna inte får ålägga en tjänsteleverantör en allmän skyldighet att övervaka den information de överför eller lagrar) och artikel 14 (som handlar om ansvarsfrihet för tillhandahållare av värdtjänster).

Fakultetsstyrelsen menar att det är olyckligt om regler som gäller tjänsteleverantörers skyldigheter införs i skilda direktiv och framhåller att det skulle vara mer ändamålsenligt att i stället tydliggöra e-handelsdirektivets generella bestämmelser i detta avseende, exempelvis genom att införa regler i detta direktiv om vad som utgör bästa praxis.

Om kommissionen ändå väljer att behålla regleringen i artikel 13 menar Fakultetsstyrelsen att det i vart fall måste tydliggöras att kraven som framgår av nämnda bestämmelse rimligen inte kan omfatta ideella organisationer, även om de (så som exempelvis Wikipedia) tillhandahåller stora mängder verk eller andra alster. Det tillsynes frivilliga samråd som regeln antyder riskerar i praktiken att innebära en stor kostnad för inblandade aktörer.

Vad gäller de föreslagna reglerna i kapitel 3 om skälig ersättning i upphovsmäns och utövande konstnärers avtal (artikel 14-16) har Fakultetsstyrelsen inga direkta

invändningar. Det är bra att det införs ett allmänt krav på transparens, men reglerna är emellertid så vagt utformade att de i praktisk tillämpning riskerar att få motsatt effekt.

När det gäller *EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av bestämmelser för utövandet av upphovsrätt och närstående rättigheter tillämpliga på vissa av programföretagens online-sändningar och vidare-sändningar av tv- och radioprogram, KOM(2016)594 slutlig*, har Fakultetsstyrelsen inga invändningar. Det är bra om det införs regler som underlättar användningen av on-linetjänster inom EU. Det bör i sammanhanget uppmärksammas att en utökad tillämpning av sändarlandsprincipen ytterligare förstärker behovet av att harmonisera reglerna om upphovsmäns rätt till ersättning.

Enligt delegation,

Ulf Maunsbach

Aurelija Lukoseviciene

